

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

— Cijena u prodaji 1 K 50 fil. —

Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata K 72.—
Polugodišnja „ 36.—
Četvrtgodišnja „ 18.—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po ejeniku.

— Цена у продаји 1 K 50 фил. —

Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата K 72
Полугодишња „ 36
Четвртгодишња „ 18
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nekaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

— Zagreb.

Razvračenenost parlamenta i činovničko pitanje.

Nije naš posao, da politiziramo, ali je naše pravo, da kontroliramo rad onih, koji obnašaju čast, da nadziru narodno dobro, te da stvaraju napredne reforme za ojačanje narodne snage i proširenje njegovih političkih prava. Jer mi, Srbi, Hrvati, Slovenci, mi smo Jugoslavija i mi se moramo brinuti, kakova se politika vodi u našoj zajedničkoj otačbini. To se pravo kontrole pretvara u dužnost, kad javni život postane vrlog političkih trzavica, kad parlamenat jedanput izgubi ugled radi unutarnje stranačke nesnošljivosti, i kad se zastupstvo naroda prometne u karijeru za političke špekulacije.

Takav je čas sada nastupio. Nećemo se upuštati u finese diplomatskih spleta i posve nam je svejedno, kojoj družbi pripada onaj nesavjesni stranački element, koji je izazvao krizu. Mi znamo samo to, da su u ovim očajnim trenucima, što ih država proživljuje, sve stranke morale imati toliko uvidiavnosti, da se međusobno nagode i potpomognu, a ne da iz bolesne pohlepe za isključivom vlašću sad jedna, sad druga izrabliuje svoju časovitu premoć, i da ruši ne samo režim mrske joj frakcije, već s njime i nadu državljana u mirniju budućnost. Parlamenat, u kojem ima zastupnika bez stida i bez ikakvih političkih načela, razvraćen parlamenat, koji nije sposoban za nikakvi sustavni rad, nije samo opće narodno zlo, koje mu uništava svaki ugled u stranom svijetu, nego je ujednom i trajna opasnost političkoj slobodi u unutarnjem životu zemlje, a bez te nema ni ekonomskog razvoja ni kulturnog procvata.

Živimo u doba sićušnog rada i grdne političke pokvarenosti, privikli smo rezigniranom indiferentnošću susretati i brutalnu silu i plitku frazu, ali nas je ipak osupnil neprikriveni cinizam vlade, kojim su ona i njeni rivali inscenirali najnoviju krizu. Kad se je naimo stranačko takmenje raskorlačilo u orgiju najnižih strasti i bezumne mržnje, kad je svaki povod bio dobar, da se prije izbora za konstituantu zakapari oblast i fizička sila države, onda su se vodeće ličnosti poigrale političkim pravom jednog dijela javnih namještenika i upotrijebile ga kao loptu u svom diplomatskom nometu. Zaista nečuvano.

Bilo je sasvim neukusno i nepotrebno u službenim organima javljati, da

je taj povod krize samo naočni, jer da je narinuto pitanje sitnije, sporedno, a glavni, maskirani povod da nije etički, nego stranački razlog. Oni, kojih se to najviše tiče, oni to predobro i sami znaju. Ili zar su javni namještenici mogli povjerovati, da je vlada, premier koje je izjavio, da se činovničko pitanje ne može raspraviti, jer pragmatika nije uvrštena u radni program sadanjen narodnog predstavništva, da će ona takvo sporedno pitanje, kakvo je njoj pasivno političko pravo učitelja, učiniti predmetom povjerenja prema sebi? Vlada, koja je izjavila, da će doskočiti u nebo vapijućoj činovničkoj bijedi samo u onom slučaju, ako ministar financija za takve izdatke bude našao pokrića? Ili su javni namještenici mogli možda povjerovati u čestite namjere onog, koji je imajući vlast u rukama pozatvarao vodje njihove organizacije i ugrozio sam opstanak te jedine zaštite činovnika pred nasiljem odzgo? Zar zbilja još ima ljudi, koji misle, da je javni namještenik slijep i gluhi, da je on jedini, koji hoće i u ovo slobodno doba i u slobodnoj zemlji ostati rob?

Istina, on je danas još posljednji mučenik, koji šutke žrtvuje sebe in svoje za unapređenje i dobro države. U niemu još uvijek tinja kategorički imperativ, te i ovako materijalno ruiniran ostaje čovjek, koji u velikoj većini savjesno vrši svoju službu, ali i on se u bijedi radnog dana protukao do vlastitog nazora o nepravdi, koja ga tišti, i o načinu, kojim se ona daje odstraniti. On danas zna, da je svrha vlade dobrobit naroda, da je mjerilo za njene čine javna korist, i da ona postupa protiv svog vlastitog opstanka, kad radi protiv ekzistencije svojih činovnika. On je svoje zahtjeve ograničio na najpotrebnije za sam opstanak i slobodno disanje, i uza sve to vidi, da vlada mimo njega prolazi nehajem, koji graniči na vandalizam. On pod moralom razumijeva rad i odvraća se s gnjušanjem od anarhizma vladajućih krugova, koji ništa ne rade, te svojim primjerm djeluju na mase upravo rastvorno, negativno. Nekad je on puštao, da mu vlada kao neka ruka odzgo, s vrška, upravlja životom, no danas je i on obuzet zdravim, demokratskim duhom, sud se njegov zaostrio, i on otklanja uplitanje te mačuhinske ruke. U njemu se razvila stvarajuća snaga opozicije, koja sad iznosi na svijetlo

sve, što je odavna klijalo na dnu njegove duše. To znači, da se danas u njemu počima afirmirati uvjerenje, da se od takve vlade nema ničemu nadati i da jedini put, kojim se njegov mukotrpni život može olakšati, vodi preko samostalne, organizirane akcije.

Što razumijevamo danas pod uvjerenjem? Energično zastupanje svoje ideje. Ljudi pasivne snošljivosti su danas mrtve duše. Svijesni javni namještenik napušta političke stranke i strančice, te stupa u svoju stališku organizaciju, da poput radničkog proletarijata dodje vlastitom snagom do upliva i moći. Organizacije su koncentracije energije, one su sabiralište aktivnih ličnosti, svaki pokret organizacije je mobilizacija agilnih sila za izvođenje koleg prava, bilo to sad čovječjeg, građanskog ili političkog. Dovodi li to do uspjeha? Pogledajmo na živom primjeru!

Posljednjih godišta prešao je privatni činovnik i ručni radnik uslijed sustavnog, organizaciono zaštićenog povišavanja svojih plaća u razred malogradjana, dapače maloposjednika, a činovništvo je nehajem države do kože iscrpljeno, postalo nova sirotinja. Nije vjerojatno, da bi duševni proletarijat, kako se činovništvo voli nazivati, bio manje solidaran, manje kolegijalan, i da ne bi bio kadar stvoriti isto tako silnu organizaciju u zaštitu svojih vitalnih interesa kao što ju ima radništvo. I socijalizam je konačno samo pitanje kruha i plaće.

Klika naših dana traži od svakog ono, što je kadar i daje svakomu prema njegovoj potrebi. Drugim riječima: država ne smije od svog namještenika samo tražiti, da bude valjan, nego mu mora pružiti i sve ono, što ga ide. Ako pak specijalno birokratski duh zavlada činovničkog pitanja rabi vladi za pletenje biča, koji bi imao rešiti izborničku žaru za konstituantu, onda neka zna već sada, da će svijestan činovnik dati svoj glas samo onom, koji će mu svojim karakterom i dojakošnjim javnim radom pružiti jamstvo, da će mu osigurati sva njegova prava, ili ako to neće moći, da će bez oklijevanja položiti mandat.

Sad, kad smo međusobno u svojoj zemlji, sad smijemo vladu indirektno pitati ovo: što mali čovjek ima od toga, ako mu dnevice pripijevaju, da je njegova domo-

vina velika i lijepa, kad je njegov vlastiti dom tijesan, kad su on i žena mu prignječeni brigama, i kad njihova djeca u nestašici moralno i fizički propadaju? Činovništvo Vam blagodari na ovakovoj lirskej politici. Ova vojska malih, jadnih, tužnih, ugnjetenih, ovaj nepregledni niz nove sirotinje traži susretljivu i brzu pomoć. Njima ne trebate pričati o potrebi životnih ideala, jer oni već odavna žive više od savjesti nego od čega drugog. Njima nemojte deklamirati o teškim dužnostima onih, koji su na vladi i o neotudjivim pravima sirotinje, koja ima čast tegliti gospodstva kolica. Nemojte im pokušati zasuznjiti savjest jeftinim argumentom, da je slobodu pojedinca dozvoljeno žrtvovati državnom autoritetu, kolega su anarhizam i korupcija njegovih političara, ministara i vlada do temelja uzdrnali. Ideal javnog namještenika je danas: postati duševno i materijalno neovisnim čovjekom, a to je najzad ideal čitavog naprednog i radinog dijela čovječanstva.

Vlada i protuvlada — sretni li nas! — razjuri su parlamenat u času, kad se je imalo početi uređivanjem obećane poboljšice za žrtvama blagoslovljeni činovnički stalež. Krivci ove javne sablazni ne mogu se ničim opravdati, i svaki bi takav pokušaj s njihove strane odjeknuo samo ironičkim pljeskom u redovima stradajućih i prevarenih. Mislili smo, da će novi životni poredak, s potpunom mogućnošću kulturnog razvoja i zbliženja, baciti novo, krepko sjeme u ratom preoranu zemlju. Umjesto toga su stranačka trvenja ostala otvorene rane na našem narodnom organizmu i s njih teče bez prestanka naša najbolja krv, naša najjača snaga. Došlo je novo doba, ali naši političari ostali su oni isti. Kadgod se toga sjetimo, podilazi nas neizreciva gorčina i neznamo, bi li se smijali ili zaplakali. Jedno pako znademo statno: da će doći dan razračunavanja, pa ako ga i ne dočekaju pojedinci, dočekat će ga narod sav.

IVAN ROSTAN (Ljubljana):

Saniranje!

M 23. štev. „Našega glasa“ z dne 10. junija 1920 napovedani občni zbor „Hranilnega in posojilnega konsorcija prvega splošnega uradniškega društva v Ljubljani“ se je vršil dne 19. junija t. l. po statutarnem dnevnem redu.

Uverjen sem, da zlasti mlajša uradniška generacija ne ve, da ima slovensko uradništvo v Ljubljani — si licet parva componere magnis — svoj lastni „denarni zavod“. Zategadelj sem prvotno nameraval poročati o zborovanju tega društva z namenom, da bi na podlagi števil in drugega statističnega materijala, nanašajočega se na poslovanje in uspehe te zadruge v pretečenem poslovnem letu, zainteresiral širše uradniško občinstvo za to našo važno gospodarsko institucijo. A tako nekako spotoma sem se premislil in se izognil kopici suhoparnih števil, ki se navadno kaj rade prezro in se ravno vsled tega njih namen, da bi učinkovale, ponajveč ne posreči.

Veliko važnejše in nujnejše kot bi bilo namreč samo malo poagitiranja za gornji naslov, se mi zdi ravno v tem času, ko so se tudi v vladnih krogih začeli intenzivneje baviti z „uradniškim pitanjem“, da izrabim priložnost ter sprožim diskuzijo o velikopoteznejši akciji.

Gospodarski in socijalni položaj uradništva je — ne prikrivam si tega! — skrajno obupen. Predvojne gospodarske hibe, vojne posledice, nekonsolidiranje povojnih razmer — same rane na našem telesu, ki nam resno ogrožajo eksistenco.

In kakor nismo temu krivi mi, tako nam tudi nihče ne more očitati, da se nismo skušali izmotati iz preteče propasti. Kajti že po prevratu smo napeli vse svoje sile za smotreno, ustvarjajoče delo. In če nepristransko motrimo to organizatorno gibanje, se lahko s ponosom oziramo naokolu po naših utrjenih obrambnih fortih. Za neštevilnimi strokovnimi organizacijami rastejo kot gobe po dežju naše konsumne zadruge. Vse se zgrinjajo v močno celoto, kakor v neprodno žično ograjo. In pri pregledu teh gospodarskih trdnjav, veselih prič uradniškega pokreta, lahko presojava, kaj imamo in česa nam še treba. O, nismo še pri kraju! Še niso strnjene vse naše vrste. Niso še koncentrirane vse naše delovne sile. Ali se hočemo zadovoljiti s trohico doslej deseženih realnih uspehov?

Odpira se nam široko polje novih vprašanj, ki nas morajo zanimati! — a problemom, kako odpraviti dragino, ki kakor mora tlačiti široke ljudske plasti, najobčutnejše pa stalne nastavljenice, stopa na plan z neodoljivo silo problem razdolžitve javnega namješčenca.

V milijone grede naši dolgovi. Zalostne ostaline, kot nagrobni spomeniki, se mi zde iz bivše, mogočne, a nemoralne in nesocijalne avstrijske monarhije, države „Bogobvari“ — in „des glänzenden Elends“.

A bilo kar bilo. Za nas je dandanes eno glavnih vprašanj: Saniranje! Kdo, kako in kdaj naj zasnuje in izvede saniranje? Kar se tiče časa, ne more biti za to boljše konjunktura kot je sedaj. Naše uradništvo ima največ svojega dolga pri večjih kreditnih zavodih na Dunaju in v Gradcu, to je za nas sedaj v inozemstvu. Ker je kurz nemško-avstrijske krone znatno padel in dokler ima naša krona tendenco stalnega dviganja, ne smemo prav nič odlašati in moramo gledati, da ta ugodni položaj izkoristimo.

A kdo naj to izpelje? Država? Seveda, z moraličnega stališča vzeto, bi bila edino njena dolžnost, zavzeti se svojih uslužbencev in to že v lastnem interesu. Kajti le gospodarsko neodvisno in gmotno dobro podprto uradništvo je zanesljiva podpora državi in se sme v resnici imenovati državo vzdržujoči element. A biti optimist bi bilo kaznivo.

Izročiti se transakcijskim družbam bi značilo v največ slučajih le premembo upnika in to rado na slabše.

Ne preostaja drugega, nego edino možna, četudi trnjeva, a preizkušena pot samopomoči. Po njej torej korak dalje! Naše zadružništvo je treba izpopolniti in poglobiti. Pritegniti moramo k delu vse, ki še stoji ob strani. Novo ledino je načeti. Čaka nas nov delokrog — denarno zadružništvo.

Že je padlo geslo: „Uradniško banko hočemo!“ „Ranžijske banke bi bilo treba!“ Že se je v gotovih uradniških krogih resno razmotrivalo vprašanje, da li bi ne kazalo „Hranilni in posojilni konsorcij v Ljubljani“ preosnovati v bančno podjetje. Vse to lansiranje pomenja gotovo znamenja, da so naše življenske in socijalne pri-

like prešle v akuten stadij, ko se mora kaj ukreniti in sicer prav kmalu.

Ampak z bankami ne pojde! Take vrste podjetja so silno draga. Naš denar bo vedno boljši in vedno težje ga bo dobiti. Nič čudnega ne bo, ako bodo pri personalnem kreditu banke zvišale obrestno mero na 12—15 od sto. Uradništvo bi prišlo z dežja pod kap. Držimo se torej raje tega, kar že imamo in to primerno uredimo! Zato pa konsorcija ne smemo izpustiti več iz kombinacije, in bom v nastopnem dodal svojim izvajanjem nekoliko zgodovine o nastanku in ustroju hranilnih in posojilnih konsorcijev s posebnim oziranjem na pomen in vlogo, ki naj bi jo imel „Hranilni in posojilni konsorcij v Ljubljani“ za slovensko uradništvo.

I. Z. (Maribor):

Za pravo svobodo.

Skoraj nimamo besede, ki bi se že poldrugsto let bolj zlorabljala, kakor je svoboda. Izza francoske revolucije so jo pričeli naglašati, in naglašali so jo do dandanes. Svoboda tiska, govora, vesti so najvažnejše pridobitve franc. revolucije, pridobitve, ki so jih v Avstro-Ogrski in Nemčiji do poslednjih let prav tako zatirali in nasilno kršili, kakor v Rusiji.

Leta 1848 so odpravili roboto in vpejlali svobodno obrt in trgovino. Graščaki so izgubili mnogo pravic, pa so se otresli tudi mnogih dolžnosti, katere je moral prevzeti osvobojeni kmet. S svobodno obrtjo in trgovino smo si uničili domačo obrt (platnarstvo, strojarstvo, lončarstvo i. dr.), med nas je prišel tuj, manj vreden in primeroma drag fabrikat. Domačih tovarn si nismo znali sami ustanoviti, ker je svobodna trgovina preplavila trg s tujimi izdelki. Ob svetovni vojni je nenadoma prenehal dotok teh izdelkov, in ker sami nismo imeli, od drugod pa nismo ničesar dobili, je obrt in trgovina stagnirala, draginja in lakota pa je rastla.

Po svetovni vojni smo se osvobodili nemškega trgovskega in političnega vpliva ter ga zamenjali z vplivom — antante. Mesto od bližnjega soseda dobivamo sladkor, petrolej in fabrikate od daljnega antantarija, ki pa tudi ne da ničesar zastoj in ker je pot daljša, je tudi kupčija dražja. Nekaj podobnega se obeta z agrarno reformo, ako ne bo izvede. Razmeram primerno; dandanes so časi taki, da se mora vsaka država kolikor mogoče gospodarsko osamosvojiti, to pa ne pomeni samo lastnega poljedelstva, temveč tudi svojo industrijo in trgovino.

Medtem ko svobodna obrt in trgovina počasi uvalata tuje elemente med domače ljudstvo, deluje svoboda tiska in zborovanj neposredno. Pisec teh vrstic ve, koliko je škodovala preveč odkrita gostobesednost v središču Slovenije omejnimi razmeram ob prevratu 1918—19. Marsikdo je mislil, da se ga sliši samo od Ljubljane do Kranja, pa so čitali jermijade in tirade naši nasprotniki bolj od nas samih — in so se po njih ravnali. — Tudi razmeram v zasedenem ozemlju navitna gostobesednost več škoduje, kakor koristi.

Moderna svoboda dviga domačina brez razlike na stan v korist njemu in domovini, skrbno pa zapira pot nepremišljeni čenčavosti, ki je jako poceni, a nas more stati — svobodo samo.

— V resnici svobodni bomo le tedaj, ako bo ustava kakor skrben oče čuvala naše imetje in brzdala našo preodkrito besedo.

Pretirana svoboda nam je pokvarila tudi smisel za brambo domovine. Brez resnega in zvestega vojaka je država tako malo vredna, kakor brez resnega in zvestega uradnika. Kake ideje pa se širijo danes med ljudstvom! Skoro bi rekli: hvala Bogu, da ima ljudstvo samo več okusa in razuma od njegovih učiteljev; kajti, kaj bi bilo s pojmom države, ako bi se dobesedno izvajale ideje, ki jih prebivalstvo čita dannadan v člankih in brošurah vedno številnejših strank.

Isto velja o svobodi govorjenja: nasprotnika se obdela kakor smrdljivo čunj; ne obdeluje se pa njegov program, temveč najraje njegova preteklost in konec obdelavanju naredi — porotniki. Kako je ž njimi, vemo vsi. Od 20tega do 60tega leta se ukvarja jurist s §§, končno mu pa vaški posestnik prečrta račun večtedenske razprave.

Pri takih razmerah se bodo umaknili v zasebno življenje vsi resni sloji, in na površju bodo ostali, kakor pri kipečem vinu: tropine, pajki, mušice, in sempitja vrh bedna celo kaka miš ali podgana!

Pretirana svoboda škoduje tudi javni upravi, zato smo se s tem člankom tudi oglašili. Med našim uradništvom imamo častivredne može, ki so vse življenje in vse svoje moči posvetili edino državi in svojemu poklicu. Taki gospodje poznajo komplicirani državni sistem, kakor mehanik strojevo kolesje; kako pa naj delajo, ko imajo nad seboj politika-nestrokovnjaka, ki v 99. slučajih o svojem resorju nima ne samo pravega, temveč nobenega pojma. Njegova „smer“ in stranka mu je alfa in omega vsega stremjenja! Država sama ima stotine nalog, ki jih izvedeš le v teku desetletij, na pr.: pravilna izpeljava železnic, razdelitev okrajev, pošne in brzojavne službe, urejanje rek, uvedba pomorskega prometa, porazdelitev industrije, vpeljava državnih institutov: tiskarstva, grafike, vojaške kartografije, orožarstva; gradba javnih poslopij, ladjedelnic, strokovnih šol za mornarico, gozdarstvo, rudarstvo, trgovino, sicer bomo imeli lasten denar, a tiskali ga bodo v Pragi in Parizu; lastne lokomotive, a kupili jih bomo v — Ameriki; lastne ladje, a naredili jih bodo Francozi. In zgodilo bi se to, kar se je zgodilo ob svetovni vojni, kjer niso stali na lastnih nogah: dovoz je prenehal in življenje je obstalo.

Kako naj pa vse to dosežemo, ako se smer vedno menja, osebe vedno spreminjajo, in eden to podira, kar je drugi pričel; in to zida, kar je prejšnji podiral! — Na vse to naj misli naša ustava in naj bo taka, da bo dovoljevala svobodo razvoja, ne pa svobode razdora; svobodo strokovnega dela in nadziranja, ne pa nestrokovnega prediranja in razdiranja.

FILIP KORENČAN (Ljubljana):

Carinska uprava.

(V odgovor)

V glasilu radikalne stranke, v beograjski „Samoupravi“ z dne 5. in 6. t. m. beremo uradni odgovor generalnega direktorja carin g. S. R. Kukića, ki se obrača tudi na naš list in ki naj bi nam kar z enim mahom zaprl sapo in potlačil vse pritožbe proti carinski upravi. Tem pritožbam je dal parkrat duška tudi naš list.

Dober znak se mi zdi, da se je končno vendarle oglašil glavni carinske uprave. Žal, da skuša z argumenti le opravičiti svoje dosedanje poslovanje v carinski upravi. Sodeč po tem, kar je napisal v članku z naslovom „Jugoslovanski Lloydu“, vidim, da si člankar kot šef carinske uprave še vedno domišlja, da je postopal povsem pravilno in v zmislu obstoječih predpisov o carinstvu. Rad mu priznavam, da on sam morda ni zakrivil vseh nedostatkov in krivic, ki se uganjajo v carinski upravi; konstatiram pa, da vsi grajanjani nedostatkovi istinito obstojajo dalje in da se niso odstranili! Trgovstvo, industrija, naše uradništvo, naši potniki, naše železnice, naša podjetja občutijo še vedno gorostasne šikane, ki jim jih prizadevajo carinarnice in njih organi. Razmere pri carinarnicah so neznesne za vse one, ki imajo ž njimi opraviti.

Prva dolžnost g. generalnega direktorja je torej te razmere odstraniti! Namesto pričakovane remedure smo dočkali zagovor zmed, kaosa in krivic, ki naj še dalje vladajo v carinski upravi, ker to zahtevajo nekaki — predpisi. Ako je temelj, na katerem stoji carinska uprava, slab, naj se odstrani in zamenja z drugim, boljšim; če so predpisi neumestni, starokopitni, zavirajoči, krivični, naj se premene z jasnimi, umljivimi, modernimi, objektivnimi! Da sam šef carinske uprave jaše na teh zastarelih predpisih ter zagovarja in opravičuje svoje postopanje ter se trmasto brani reform v modernem in potrebnem razširjenem Jugoslavije odgovarjačem smislu, je višek konservativne starokopitnosti. Raiši nego njegov medli zagovor preperelih carinskih predpisov bi čitali velepotezen, moderen osnutek predpisov za carinstvo. Nov zakon novega duha si želim, zakon, ki ne bo oviral in gutil trgovine in podjetnosti, temveč bo imajoč pred očmi interese fiskusa, uvajal svoboden razvoj trgovine in industrije ter ne bo več sekatura za vse nesrečnike, ki imajo opraviti s carino. Tega smo pričakovali od šefa carinske uprave, zato nas njegov popravek v „Samoupravi“ ne more zadovoljiti.

Da tudi naši čitatelji spoznajo vsaj glavne točke omenjenih pojasnij, naj jih tu navedem na kratko:

Prvi del popravka se obrača proti trditvi „Jugoslov. Lloyda“, da generalna direkcija carin pri razsojanju carinskih krivd ne postopa po sklepu ministrskega sveta c. št. 1071. Ta sklep pravi: „da je od splošne upotrebe (primene) carinskega zakona izvzeto preiskovanje (izvidjenje) in razsojanje v carinskih krivdah, ker to po prejšnjem zakonodajstvu pristojna posebnim oblastvom.“ G. generalni direktor trdi, da so ta „posebna oblastva“ po „prejšnjem zakonodajstvu“ (ne pove pa, po katerem? in če je to, menda srbsko zakonodavstvo bilo že razširjeno na

vse kraljestvo?) edinole carinarnice, generalna direkcija carin in fin. ministrstvo! Na tej trditvi konsternira nato vse svoje dokazovanje. Ali je tako razlaganje ministrskega sklepa po šefu carinske uprave tudi avtentično in pravilno, o tem bi mogel sklepati samo ministrski svet. Ako je trditev g. Kukića pravilna, potem je bil sklep ministrov — milo rečeno — nepotreben in nonsens. Tertium non datur.

Značilno je pa argumentiranje g. generalnega direktorja, kako so finančne direkcije postopale v tem pogledu v bivši Avstriji. G. Kukić trdi, da „so se v krivdah zadovoljevale z vplačilom $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$ atd. zakonitih glob, kakor se je pač pogodilo, pod pogojem, da se okrivljeni odrečejo vsaki pritožbi.“ To čugovito postopanje, pravi, pri katerem se je prezirala vsaka zakonita podstava, a se je pogajalo in delilo milosti, je najbrže imelo velik političen pomen v dobi bivše avstro-ogerske monarhije itd.“ G. direktor je nasorotno drakonsko strog ter zahteva, naj se zakon uveljavlja do — pičice. Tega zakona pa ne smejo uveljavljati prejšnja oblastva — fin. direkcijam, kakor smo videli, ne zaupa! — pač pa posebna „pristojna oblastva po prejšnjem zakonodajstvu“, t. i. carinarnice!

Veleznačilno je tudi, da g. generalni direktor ne veruje, da je borba proti nedostatkom pri carinarnah borba trgovstva, industrijstva, prometnih podjetij proti — zastarelosti in neumestnim šikanam, nego patetično vzklika: „Malo je čudno, da se moglo naći branilaca ovakve radnje i da ste se Vi mogli javiti u toj ulozi. Oni, koji su Vas služili obavještanjem i možda napisali sve ove optužbe, na koje ste Vi samo stavili svoj potpis, — mogli su imati nekili svojih ličnih i posebnih razloga, kad su ustali protivu „bezakonja“ gen. dir. carina.“

Tu sumničji, da je ta direkcija menda nekim takim obvestilcem pokvarila veselje nad že izvršeno razdelitvijo globe, ki se je vplačala pri neki carinski krivdi, ker se je rzsodba razveljavila.

Ves boj proti nedostatkom v carinski upravi zvrča torej g. Kukić na nizkotno sebičnost človeka, ki je baje le iz pohlepne maščevalnosti obveščal časopisje, zato, ker generalna direkcija nekoga ni obsodila radi carinske krivde ter je moral dotični ovaduh vrniti že vžepljeno nagrado!

Tak način zagovarjanja car. nečuvnosti se nam zdi nevreden in nedostojen moža, ki načeluje naši carinski upravi.

Saj mora biti vendar izključeno, da bi zalotilec preiel in vtaknil v žep globo, še predno se je dotična „krivica“ končno veljavno dognala! Če pa je dandanes kaj takega mogoče, potem se ne čudimo raznim zlorabam, očitni podkupljivosti in koruptnosti, proti katerim se baš borimo!

Vedno smo odločno za to, da naj se vsak krivec naistrotje kaznuie! Toda kaznuje naj ga pristojna nepristranska in vsem enako pravična oblast po razmerju njegove krivde. Ne zdi se nam pa umestno, da se ta oblast potem hvali, kako eksemplarično zna le ona izvrševati „sodno oblast“, dočim sumničji druge (naj si bodo ti tudi »bivše«!) kako »milostno« so postopale in da zato ne zaslužijo nič več zaupanja.



Tovariši: Agitirajte za „Naš Glas“!
Nabirajte inserate in prispevke za
tiskovni sklad ter pridobivajte nove
naročnike!



Po carinskem zakonu čl. 183 in sl. izvršujejo postopanje pri preiskavi o carinskih prestopkih carinarnice. To določilo te min. sklep št. c. 1071 ukinil po našem prepričanju. Naš člankar pa razlaga ministrski sklep št. c. 1071 tako, kakor bi bilo vse ostalo neizpremenjeno, ker baje to nalogo carinarnicam tudi čl. 100 letnega finančnega zakona za 1919-20. predpisuje. Po njegovem prepričanju ni to torej nikaka nezakonitost, „i što carinarnice poznaju bolje propise zakonske nego financijska ravnateljstva te ima više jamstva, da će se stvar previdnije rešiti.“

Glede carinskih prestopkov je po prejšnjem avstrijskem zakonodajstvu razsojal poseben senat, sestavljen iz upravnih in sodnih pravnikov. Ti sodniki so imeli večletno vsestransko prakso ter so postopali preudarno, vestno in po zakonu. Sedaj pa prihaja šef carinske uprave ter očita tem vzornim in večšim uradnikom kakor tudi vsem finančnim ravnateljstvom, da so bile njih sodbe vplivane po politiki in da — niso poznali zakonov. Pač pa poznajo carinske zakone carinski uradniki! Kdo so pa ti carinski uradniki, ki razsojajo „bolje“ v vseh carinskih krivdah? Po čl. 185 car. zak. odločajo: carinski upravitelji in še en starejši ukazni uradnik. Upravitelj postane lahko vsakdo, ki je dovršil gimnazijo, realko ali kako trgovsko šolo (čl. 22b car. zak.) Da je pa med carinskimi upravitelji tudi mnogo takih, ki imajo še veliko manjšo predizobrazbo, je notorično. In ti uradniki naj bi bolje poznali zakonske predpise? G. šef carinske uprave menda ni mislil resno, ko je zapisal tak — nezmisel!

In ta uboga finančna ravnateljstva in delegacije „ministrstva financ“! — G. Kukič jih vzporeja ali celo podreja carinarnicam! Odreka jim poznanje zakonov, dopušča jim pa velikodušno, da „sodijo“ v carinskih krivdah — v „drvem stepenu“. Člankar se iz delegatov „ministrstva financ“ kar naravnost norčuje. Tj si prisvajajo po njega mišljenju oblast samega ministra! Kaj takega bi bila blasfemija. Zakaj se „oblast“ delegatov ne izroči rajši kakemu cariniku, ki je zakonov in predpisov gotovo bolje vešč, nego te uboge pare — delegatje ministrstva financ?

Potem ko je opravičil svoje delovanje, ki je bilo po njegovem mnenju „soglasno in v duhu“ sklepa c. št. 1071 — vedno v premisi, da se s tem sklepom ni napravila nobena izjema od uporabe carinskega zakona, — praša g. šef: „ko je činio bezakonja i radio protivno rešenju ministarskog sveta — generalna direkcija carina ili neke druge vlasti?“

Na to prašanje je odgovor lahek: Če je zavito tolmačenje ministrskega sklepa pravilno — (ako je pravilno, je sklep sam nonsens) — so ves kaos zakrivile dosledno izvestne »druge vlasti«, t. i. delegacije in finančna ravnateljstva, ki so omenjeni sklep razlagala naravno in jasno. Pomen in razlago tega „misterioznega“ sklepa pa more objasniti le ministrski svet sam, ne pa šef carinske uprave

(Dalje prih.)

Bez organizacije i stališkog glasila ne možemo postići poboljšanje svog materijalnog položaja.

Josip Zazula (Maribor):

Reorganizacija davčništva.

(Konec.)

IX.

Iz plavža nas pelje poč v tovarno, kjer je nadzorovanje še laže.

V tovarni za kolesa na pr. se določi davek od kolesa in brez plombe se ga ne sme prodati: enako v strojnici od vsake kategorije strojev določen odstotek in naj je šivalni stroj, ključavnica oboj. šivanka, zobčasto kolo ali medena škatlja. **Tudi tukaj so kalkulacije že davno znane.** — In iz tovarne pridejo predmeti v promet. Pri tem ima država od tovarne pravico zahtevati seznam odjemalcev ob zaobljubi moččnosti in hkratu tako dobi tudi vse podoželske trgovce, ki prejemajo od posameznih tovarnj blago. $\frac{3}{4}$ blaga pri trgovcih je iz tovarn, zato je kontrola zanesljiva. Za vsaki (plombiran) predmet se pri trgovcu določi cena v primeri z rezijo: ako dobiš kolo iz Maribora v Mostar, bo gotovo dražje, kakor iz Maribora v Ptui; pri tem gre blago pravilno pot brez prekupcev in država tudi v tem pogledu nadzoruje.

Pri inozemskih tovarnah se s sosednjo državo dogovori reciprociteta in kakor veš kam posamezna tovarna oddala, tako tudi veš odkod je posamezen trgovec preiel. Brez napovedi spoznaš njegov promet in nadzoruješ hkratu cene za občinstvo.

Pa poreče kdo: tako globoko v socialno življenje ne smemo posegati!

Odgovarjamo: prav tako globoko, ker država ni igrača, temveč resna uredba za resne ljudi. **Z raznimi teorijami in svetovnimi nazori** so sicer naši »učeniaki« po listih in knjigah občinstvo že tako zmedli, da padamo iz stranke v stranko, iz nazorov v nazore; ako pa nastane iz te zmede družabni nered, tedaj mu slede poulični nastopi, pri katerih trpe samo zbegani nevedneži, »učeni« (?) zapeljivci pa se poskrijejo.

Zato je države prva dolžnost skrbeti ne samo za moralni, temveč tudi za gospodarski red in napredek. Ob imenovanju upravnih bi bila država natanko poučena, kaj prebivalstvo potrebuje in bi torej omislila ali pospeševala tudi ustanovitve domačih podjetij, kjer bi videla, da občinstvo toliko enovrstnih predmetov potrebuje, da bi se podjetje ohneslo.

Zasebnik nima tega pregleda, država bi ga imela! Ze nas Slovencev je toliko, da bi vzdržali za vsak predmet od stroja do šivanke vsaj eno podjetje, kaj šele vsa država! Ne bilo bi se nam treba loviti za raznimi napovedbami: koliko litrov pa stočite na leto? koliko škafov pa izdelate na teden? koliko metel pa spletete na dan? in podobne otročarije, za katere naj bi se militonski ustroj, kakor je država, niti ne brigal.

Za živila ne velja monopol; če ga imamo na sol in tobak, čemu bi ga ne imeli na žito!

Končno pa nam je tudi treba, da se družabno in gospodarsko spoznamo; predolgo smo živeli vsak za svojim ognjiščem: Srb pri oslariu, Hrvat pri tamburici in Slovenec pri harmoniki, da bi ne bilo odveč se nekoliko ozreti po Jugoslaviji. Naša inteligenca naj se seli!

Poznam gospoda, svojega dobrega prijatelja, ki je že 30 let na enem mestu in

v enem poslopiu! Kot praktikant je živel in delal v pritličju, kot asistent za stopniče višje, kot činovnik IX. razreda je gledal sedaj na ulico, potem na dvorišče in končno na trg, kot svetnik se je preselil v II. nadstropje, a je še vedno v istem poslopiu. Noge so nekoliko stare za 99 stopnič, ki jih dan za dnem prehodi; zato pa pero še vedno dobro teče po papirju.

Vendar pa v takih razmerah zasta-neš; razvije se obzorje kakor za časa Prešerna: iz Ljubljane mimo Škofje Loke v Kranj in preko Kamnika nazaj v Ljubljano, na sredi pa je Šmarna gora; za Jugoslavijo je ta ploskev nekoliko pre-mašina, za staro Kranjsko je zadostovala.

In kakor hitro bomo začeli potovati, se nam bo tudi — jezik širil. Naši otroci bodo danes v Ljubljani v ljudski šoli, par let kesneje v Sremsu v srednji šoli, kot visokošolci pa v Belgradu; ali bodo kaj vprašali, v katerem jeziku govore? Takrat bo tudi to vprašanje rešeno, in ljubljansko vsučilišče bo za eno skrb manj v zadregi, kajti ti ljudje s potujočim občinstvom vred nam bodo, seveda brez filologov in kljub nim, ustvarili bodoči jugoslovanski jezik.

S pričujočimi vrsticami smo hoteli vprašanje načeti, ki je za vso državo neizmerne važnosti in je sedaj pravi trenotek zadevo rešiti. Ako si pomagamo trenotno s srbskimi zakoni, je to le za prvo silo, ker so oni prav tako nastali v starih razmerah, kakor naši in se jih nam ne more nasaditi na naše razmere, kakor se nasadi kragulju-ptičariju čepico preko očes in kljuna.

Svoje kolege pozivamo, da se tudi oni oglase: »Naš Glas« naj postane vzbujevalec novih idej na polju uprave in priporočali bi, da se razvije iz nje revija, kakoršna je na primer dunajska »Osterreichische Rundschau«.

Kako važno je to deistvo za davčništvo in carinstvo, pa nas opozaria tudi zrakoplovstvo: pred nekaj desetletji so ljudi, ki so o zračnih letalih sanjali, zapirali v norišnice; dandanes smo pa že tako daleč, da se bo v dveh desetletjih vsakdo vozil po zraku kakor dandanes s kolesom po cesti. Ta promet bo tudi finančnikom zmešal štrečno, ker bo carinska mejo popolnoma izbrisal; seveda, celih vagonov ne bodo vlačili po zraku, zadostujejo pa tudi zavoji dragocene blaga. Tedaj pride čas, ko se bo finančna uprava morala lotiti moderne rešitve našega vprašanja, sicer jo bodo sosedji prehiteli.

Bojimo se namreč, da se bo gorl omenjeni tehnični napredek razvil v Angliji in Nemčiji, skoraj tudi v Franciji in Ameriki ter bo tako spreminjaloče vplival na javnost, kakor se je zgodilo ob izumu para, statev in železnic s parniki vred.

Kdor takrat ne bo pripravljen, ga bo napredujoči čas pokosil!

ARGO (Sarajevo):

Što traži finans. straža.

Odmah moramo naglasiti, da se finans. straža identifikuje sa općim zahtjevima svih državnih namještenika i ona će dati svoj obol, da se ovim pravednim zahtjevima udovolji. Mi smo za legalnu borbu sposobni, a ne manjka nam niti volja.

Naši specialni zahtjevi, koji proizlaze i osebnosti našeg zbora, jesu ovi:
Da vlada smjesta riješi pitanje dohodarske kontrole u državi.

Ako se ovo pitanje bude i nadalje odlagalo, tko će se odhrvati doimu, da ovo nesredjeno stanje konvenira skupini ljudi na visokim mjestima, da oni iz toga stanja crpe politički, a možda i ne politički kapital.

Mi znademo iz prakse, da nam se je porezni moral kolikoput tužio, da ga visoka osposoja, upravo oni, kojima je sudbina države u rukama, ne voće.

O granici nećemo ovaj put govoriti, samo podsjećamo na razne verzije u štampi od prevrata do danas.

Manija za nagomilanjem dobara prešla je od prevrata u ludilo. Država je bila i ostaje obiekat, gdje se interesi pljačkaša onih u cilindru i onih u tvorničkoj kapi nijesu nikad križali. To je bilo slobodno polje. Javnost se je tužila na lihvarjenje, kriomčarjenje, zakutnu trgovinu i druge nepodopštine, ali je uvijek zaboravila i zaboravlja i sada, da pita, u kojem se stanju nalazi državna doh. kontrola.

Dapače smatralo se je nekom tečevinom, što je n. pr. finans. straža već obamrla i razpala se.

Finans. straža nije naime baš simpatična institucija, gdje se neće, da razumije, da država mora imati prihoda.

Posljedica ove nebrige za doh. kontrolu je ta, da su se oni, koji su imali priloge, obogatili na račun države, a i danas se nijesu prilike mnogo popravile.

Kad se riješi pitanje doh. kontrole u državi, udovoljit će se drugom našem zahtjevu, da vlada odmah izda uredbu o organizaciji finans. kontrole, na makar i privremeno. U ovoj uredbi, koju su naši izaslanici imali priliku još lane pregledati, dolaze do rešavanja mnogi naši postulati, jer su u istoj fiksirane neke moderne ustanove, koje odgovaraju temeljnoj ideji državnog jedinstva i daju našem staležu domaći narodni karakter, dočim stare tuđinske ustanove vrediaju na svakoj stranici, našu narodnu dušu, a to traje već treću godinu.

Našim delegatima je obećano, da će naše stvari okrenuti na bolje, zato mi željno očekujemo, da do nas dopru simptomi, koji će nas uvjeriti, da se je počelo na rešavanju toga pitanja ozbiljno raditi.

Pragmatika.

(Konec.)

§ 77. »Določila tega zakona ne odzemaio oblastvu možnosti, da ima pri določanju pokojnine posebne ozire za posebne »usluge«, doprinešene domovini (otadžanstvu).«

Torej tudi pri določanju penzije sme »praviteljstvo« imati ozir na »posebne usluge«. Kako je to razumeti, vedo najbrže najbolje oni, ki se nahajajo pri praviteljstvu (po naše = pri koritu), ako gre za nagrado kakšnemu svojemu, posebno »zaslužnemu« podrepniku.

§ 78. »Nikdo ne sme uživati pokojnine v tuj državi, v kateri se misli stalno naseliti, brez knezovega dovoljenja. Če bi se pa dovolilo, da sme uživati penzijo v tujini, kjer se je stalno ustalil, se mu odbije 10%.«

Ne uvidevamo pravega razloga, zakaj bi uradnik ne mogel uživati svojih

pridoblenih pravic in zaslužene pokojnine, ako se preseli iz katerega koli vzroka v kraj, ki ni v naši državni oblasti, saj si za izseljenje mora popreji priškrbeti potrebno dovoljenje, ki se mu iz tehtnih vzrokov lahko vsikdar odreče. Malenkosten se nam vidi tudi odbitek od penzije ki pomenja nekako kazni za izselitev.

§ 79. »Pokojnino se izgubi:

1. v primeru smrti, en mesec dni od dneva smrti kakor tudi plača pri aktivnih uradnikih;

2. ako stopi upokojenec v državno službo, domačo ali inozemsko;

3. ako je bil obsojen zaradi zločinstva ali na zapor dalje nego eno leto, ali zaradi onih prestopkov in izstopkov, zaradi katerih aktivni uradnik izgubi službo (§ 53.), ali ako je njegovo vedenje tako, da služi v javno pohušanje (sablazno) in sramoto uradništva, v katerem poslednjem primeru se isti izroči v sodbo disciplinarnemu sodišču.«

Pri tej določbi ne moremo razumeti zakaj se velikodušno pušča pravica do penzije vsem onim, ki so bili obsojeni na manj nego eno leto zopora, dočim sme po drugih paragrafih »praviteljstvo« za morada neznatne disciplinarne pregreške uradnika kratkoma oporati njegovih pravic ter ga postaviti na cesto, ne da ih za ta svoji korak bilo zavezano prašati kako za to postavljeno disciplinarno oblast.

§ 80. »Če bi upokojenca obsodilo domače sodišče zaradi deistev doprinešenih za časa, ko je bil v službeni dolžnosti, se uradniku tudi v tem primeru odtegne penzija, ako bi se obsodba pri aktivnih uradnikih glasila na izgubo službe.«

Izgubo službe more torej izreči le redno sodišče.

§ 81. »Za družine uradnikov in upokojencev bo poskrbela država z ustanovitvijo udovičnega zaklada, o čemur se določilo ima smatrati za ustavni del tega zakona.«

§ 82. »Uradnik, ki po obsodbi disciplinarnega sodišča ali vsled odredbe (aktom) ministristva izgubi službo, ne sme, ako ni sprovedel pet let v službi, tudi nadalje plačevati v udovični zaklad; če je pa dovršil pet let službe, ima pravico še dalje plačevati v fond, ako se v teku šest tednov, od dneva, ko je službo zgubil, pokaže, da bo ulagal v fond ter resnično lame ulagati. Če pa ostane samo pri obliubi, toda ne začne dati ulog, ali če jih je začel ulagati, pa s tem prenehal in tako pošaljšal šest mesecev, izgubi pravico do daljinega ulaganja.«

»Polaganje ulog se vrši nepretržno za ves čas kakor pri uradnikih, ki se nahajajo v službi.

Niti prvim, ki niso doslužili pet let, niti drugim, se uložene uloge ne povrnejo.«

Torej odpuščenim uradnikom se vendar prizna ena pravica t. i. — plačevanje ulog v fond, ki se mu pa ne povrnejo.

§ 83. »Ta zakon stopi v veljavo dne 1. marca t. l. (1864.).«

§ 84. »Prejšnji zakoni se razveljavijo.«

Čutili smo se dolžne, podati našim čitateljem zakonske predpise, ki urejajo pravno in službeno razmerje javnega uradništva v Srbiji ter predočiti jim zlo, ki nas čaka, ako se ti antidivuljni pred-

pisi nespremenjeni prenesejo na vso jugoslovansko državno ozemlje. Nai bi ta zakon bil našim organizacijam, Osrednji zvezi, posebno pa vsakemu posameznemu Slovencu in Hrvatcu glasen memento, — kako ne sme izgledati bodoča službena pragmatika za jugoslovanske državne uslužbenice! —

Vestnik.

POZOR!

S 5. avgustom t. l. se ustavi določanje »Našega Glasa« brezpogojno vsem onim, ki naročnine niso še plačali za inclusive III. četrtletje, t. j. do konca septembra t. l. Mi moramo tiskarni plačati list sproti ter nas stane vsaka posamezna številka 1.08 K. Zato ne pošljemo lista nikomur več brez vnaprej plačane naročnine.

Uprava.

S 5. avgustom o. g. se obustavi pošiljanje »Našega Glasa« bezuvjetno svima, koji još nisu platili pretplate za inclusive III. četvrtgodište, t. j. do konca septembra t. g. Mi moramo tiskari plačati list uvleč unapred te nas stane svaki pojedini broj 1.08 K. Za to nećemo poslati lista nikomu više, ako unapred ne plati pretplate.

U sabirnim arcima, što nama ih uposlaše S. J. N. u Zagrebu, označiše naopako nekovi pretplatnici vreme dokle je plaćena uposlana pretplata. Nekovi kažu, da šalju pretplatu za treću četvrtgodišnjicu, dok pretplata za drugu četvrtgodišnjicu još nije podmirena, a drugi opet kažu, da šalju pretplatu za četvrtu četvrtgodišnjicu, a za treću još nisu platili ništa, premda su jedni te drugi primali »Naš Glas« redovito. Svim ovima javljamo, da uposlane svote uknjižismo na račun već zapale pretplate za II. odnosno III. četvrtgodišnjicu, jerbo ne možemo nikome, kao što smo kazali već više puta, slati »Našeg Glasa« besplatno. Ima i ovakih, što pišu u arcima, da su platili pretplatu za cijelu godinu, u istinu pa ih med našim pretplatnicima nema; ovih gotovo nismo upisali medju pretplatnice, jerbo smo mnienja, da su se htjeli netačnim podatcima rješiti samo od sakupljača pretplate. Da ne bude nespornjenja i reklamacija, označismo danas pretplatnicima u Hrvatskoj, Bosni i Dalmaciji, koji nama duguju pretplatu, odnosno kojima ovih dana zapada, kraj naslova dan, do kojeg je pretplata plaćena. Molimo, da nama odmah šalju dotični iznos poštanskom doznačnicom, inače obustavit ćemo im novine.

Nabavne prispevke dobe javni nameščenici v Avstriji in sicer 1000 K oženjeni in 800 K samci; oženjeni vpokojenci 750 K, samski vpokojenci in vdove 600 K ter sirote 400 K. Predlog glede preuredbe plač je vlada predložila uradn. organizacijam v izjavo.

Aktivni poštni poduradniki, ki so dobro kvalificirani in brez kazni, postanejo s 1. jan. 1920 državni uradniki brez čin, razreda. Že lani se je financarjem, orožnikom, policistom, davč. eksekutorjem in sod. izvršil. organom pod istimi pogoji priznal uradniški značaj. Namreč v Avstriji!

Razdolžitev javnega nameščenstva. Kakor smo poučeni, se pripravlja velika akcija za konventiranje uradniških obvez-

postji, za enkrat v prvi vrsti terjatev v mozemstvu. Nato pridejo v poštev terjatve v tuzemstvu. V svrhu, da se ugotovi celokupni dolg, ki bi bil poravnati, pozivljamo vse državne uslužbence, da nemudoma vpošljejo tozadevne podatke, kakor: ime in naslov dolžnika, vsoto dolga, jamščino (polica, zaznamka, poroštvo) in lastni natančni naslov ob prigibu poštne znamke za odgovor, na naslov: Hranilni in posojilni konsorcij v Ljubljani, Gradišče 15.

Pasivna volilna pravica javnih nameščencev. Nepriznanje pasivne volilne pravice javnim nameščencem, vsled tega namišljena vladna kriza ter enake komedije je višek demokratizma v Jugoslaviji. Le tako naprej! Upamo, da nam bo dana v kratkem prilika, da o tem svoje mišljenje nekoliko razločneje povemo. Dopisi glede te najnovejše komedije so nam dobro došli!

Društvo carinskih uradnikov za slov. ozemlje s sedežem v Ljubljani. Ker si nekateri člani niso na jasnem glede našega stališča napram »Udruženju carinskih činovnika Beograd«, smatra društveno predsedstvo potrebno, da svoje stališče oziroma razmerje javno pojasni. Društveno predsedstvo je na dopis »Udruženja car. činovnika« v svrhu ustanovitve jedinstvenega društva, ki naj bi spajalo vse carinske uradnike brez razlike na plemensko pripadnost v celokupno enoto, idejo ustanovitve takega društva toplo pozdravilo ter se takoj izreklo, da se združimo vsi carinski uradniki v enotno organizacijo. »Udruženju Beograd« se je na povabilo k pristopu poslal naslednji odgovor: »Društvo carinskih uradnikov za slov. ozemlje je stanovska organizacija, ki ji je cilj ščititi pravice svojih članov, popolnjevati njihovo strokovno naobrazbo ter jim nakloniti po možnosti materialne koristi. Društvo tvori integrirajoči del »Osrednje Zveze javnih nameščencev« ter je po tej član »Saveza javnih nameštenika«, ki se zopet snuje. Ako bi društvo kot tako prenehalo, bi s tem začasno škodilo svojim članom, ki imajo kot taki ugodnosti pri nabavi gospodarskih potrebščin pri »Samopomoči« in drugod. Zelo simpatična nam je ideja, da se vsi carinski uradniki združimo v skupno društvo, ki bi spajalo naš stan neglede na plemensko pripadnost ter nam pripomoglo do enakih pravic in uvaževanja. Zato ne odklanjamo pristopa k »Udruženju«, nasprotno udruženje prav iskreno pozdravljamo ter smo pripravljeni v njem aktivno in uspešno delovati za občo blagobit našega stanu in naše važne stroke.« V nadaljevanju odgovora se je razmotrival način, ki bi najlažje in najsmotreneje dovedel do enotne organizacije. Udruženju se je predlagalo, da društvo pristopi kot pokrajinska skupina z vsemi člani, to pa iz višje navedenih razlogov gospodarske naravi, glavno pa iz razloga, ker je za Prečane veljavna službena pragmatika iz l. 1914, ki je urejevala njihove službene odnose, katerim se pred uveljavitvijo nove jugoslovanske pragmatike za vse uradnike ne moremo vnaprej odreči. Vsled tega naj bi naše društvo do tedaj tvorilo pokrajinsko skupino, ki naj bi bila član Udruženja. Uverjeni smo, da je na ta način mogoče v vseh stanovskih zadevah skupno in enotno nastopati, ne da bi se pred uveljavitvijo skupne pragmatike ukini delovanje našega društva, ki pa naj bi se v vseh carinsko strokovnih kot osebnih zadevah obračalo le preko Udruženja. V dosego tega cilja bi se premenila društvena pravila, kar bi se zgodilo takoj, čim dojde odgovor Udruženja na naše mišljenje.

Ko pišemo te vrstice, odgovor še ni došel. Ker so se nekateri naših članov pridružili Udruženju menda iz nepoznanja našega stališča v tej zadevi, naj jim služi to v pojasnilo in ravnanje. Naše društvo z vsemi člani se prikloni Udru-

ženju, čim dospe njegov odgovor na naše propozicije. Nadejamo se in računamo na stanovsko zavednost in solidarnost članov, da ostanejo le člani našega strokovnega društva do ureditve vprašanja glede enotne organizacije. Kdor članov želi nadaljnjih pojasnil, naj se blagovoli obruči na društveno predsedstvo.

Iz vrst dežel. poštinih slug se nam piše: Tudi dežel. poštini uslužbenci čakamo in čakamo one zvezde rešiteljice, ki nam mogoče prinese Iskrice boljše bodočnosti v obliki nameravane služb. pragmatike, ki morda ne bo za nas mrtvo-rojeno dete. Pri hudem in dolgem porodu ni navadno nikjer dobrega izida, zato se bojimo, da tudi pri naši pragmatiki ne, saj se vleče in vleče kakor megla po ljubljanskem barju. Svaka sila do vremena, pravi stari pregovor, in tudi tega cincanja mora biti konec. Ni je kategorije javnih nameščencev, ki bi bili tako brezpravni in pozabljeni, kakor smo dežel. poštini sluge. Narekujejo se nam vedno nove dolžnosti mogoče in nemogoče vsebine, ako pa nasprotno za kaj službeno prosiš, ne dobiš niti odgovora, vpošlješ lahko kar pol ducata prošnji, niti se ti ne odgovori, ker vse to gospodov prav nič ne ženira. Ako prosiš v dolgih 15 letih prvič za dopust v skrajnih zdravstvenih razmerah za 14 dni, ti odgovore: Dopust se Vam dovoljuje na Vaše stroške in Vašo odgovornost! Na prošnjo pa še 2 K kolek! Tako torej mož, ki je osivel s poštno torbo, žrtvoval vse svoje zdravje in moči ter opravljal 16 ur službe dnevno, ni vreden po dolgih letih par dni odpočitka? Vse naše organizacije na Štajerskem in Kranjskem, pri katerih smo v lepem številu včlanjeni, lepo prosimo, da take krivice takoj odpravijo in da zastavijo vse sile, da pridemo končno tudi r. do onih pravic, ki jih imajo pri erarnih uradih. Imamo isto službo, istega višjega gospodarja in v pre mnogih slučajih več odgovornosti in več naporne službe. Kar je bilo mogoče pri naših bivših tovariših sedaj onkraj meje, to je mogoče tudi pri nas in to zahtevamo tudi mi.

Podraženje vozniških cen na železnicah. Naša vlada obeta s 1. avgustom nov udarec na naše itak prazne žepce s povišanjem cen na železnicah za baje 100%. Naše prošnje za 50% znižanje vozniških cen, ki so bile že preje horendne, je zavrnila, da to ne gre, ker bi mogel in smel tako ugodnost zahtevati vsak državljan in da v demokrati državi ne sme biti izjem. S podraženjem železniških cen bodo prizadeti najhujše najnižji sloji, med katere je v prvi vrsti šteti javne nameščence. Da se bodo cene najpotrebnejšim življenjskim potrebščinam zopet zvišale, to naše vlade ne vznemirja. Ministri nimajo toliko uvidnosti, da visokih prevoznih stroškov ne bodo nosili trgovci, obrtniki, verižniki itd., ampak edino le konsument, ki ne more višjih izdatkov prevzeti na druga ramena. Mnogo javnih nameščencev mora zaradi službenih in stanovanjskih razmer živeti ločeno od svojih družin. Tem se torej s povišanjem vozniških cen na železnicah sploh onemogoči, da bi mogli pri »sijajnih« plačah sploh kdaj še priti k svoji rodbini. To je višek socializma in demokratizma! Drugi so si zopet vsled neznosnih cen na trgih nabavili prepotrebna živila na deželi, ker jim plače ne zadostujejo, da bi mogli svoje potrebščine nabavljati v mestu. Tem je vsled povišanja železniških cen odvzeta možnost dobiti živila na deželi ceneje kakor so nameravali. Imamo vtis, da pozna vlada le velekapijaliste, nas bedne med najbednejšimi pa pušča giniti!

Smrtna kosa. Dne 8. julija 1920 je umrl v Mariboru nadkomisar finančne straže I. razreda **Martin Voh** vsled otrpnjenja arterij. Služboval je v finančni straži od leta 1885., torej celih 35 let. Preminul je bil že svoj čas kot vodja oddelka in pozneje preglednega okraja med moštvo finančne straže jako priljubljen in ko mu je

bila lani poverjena funkcija nadzornika finančne straže v mariborskem finančnem okraju, je bila ta vest sprejeta z zadovoljstvom, da, naravnost z veseljem. In to popolnoma upravičeno, kajti tudi na tem mestu je ostal pokojnik odkritosrčen prijatelj tvarišem in je bil vsikdar dobrohoten svetovalec podrejenim. Kako je bil pokojni priljubljen in kako težko se ga bo pogrešalo tudi v službenem oziru, to je pač postalo jasno vsakomur, kdor se je udeležil njegovega pogreba. Več ko 100 njegovih stanovskih tovarišev, izredno veliko finančnih in tej stroki sorodnih uradnikov, ter velika množica njegovih prijateljev iz vseh slojev ga je spremljala na njegovi poslednji poti. Na grobu mu je govoril g. višji finančni svetnik in finančni ravnatelj dr. **Josip Povalej** markanten govor, v katerem je toplo opisal vse kremenite lastnosti mnogo prezgodaj preminulega ranjkega. Le malokatero oko je ostalo pri tem suho... Mi vsi, ki smo ga osebno poznali, ga ohranimo v trajnem spominu. **Bodigo!**

Nepravo ime si je dalo neko stanovsko društvo v Sloveniji. ki se imenuje »Društvo državnih uslužbencev za Slovenijo«. Kakor je razvidno iz beležke v zadnji številki »Našega Glasa«, je imelo to društvo prei nekoliko daljše ime, a se je ravno tako končavalo na besedi: »državnih uslužbencev«. Kateri stan se skriva pod tem zagonečnim imenom, tega si gotovo ne more vsak raztolmačiti; kajti državni uslužbenci so vsi, ki so nastavljeni v javnih državnih službah, pa naj bodo ministri ali služabniki (sluge). Državne službe pa se spet dele v več skupin ali stanov, ki ima vsak svoje posebno ime in sedaj pri nas tudi vsak že svoje stanovsko društvo. Toda vsako društvo ima tako ime, da se že do niem takoi lahko spozna, kateri stan ali stroko zastopa. Po imenu zgoraj omenjenega društva ni mogoče spoznati lastnikov. Čemu je tega treba! To čudno stanovsko skrivanje za nepravim imenom ni možko! Bratje smo vsi Slovenci v svobodni demokrati državi, zavreči moramo nekdanje avstrijske malenkostne nazore in nizkotna klečeplastva! Torej glave lunaško pokonci in z odkritosrčnimi pogledi si glejmo v oči! Vsak pošten stan je potreben v poštenu človeški družbi ter vreden sebe in svolega imena. ki se ga ni treba nikomur sramovati! Tudi mi davčni izterievalci bi bili rate davčni upravitelji ter bi rate v miru pri pisarniških mizah pobirali denar od strank, kakor da moramo priganjati prepočasne davkoplačevalce k plačilu z rubežnico in dražbo! Ali vsi ne moremo biti na visokih službenih mestih, zato pa je več stanov! Clara pacta, boni amici! — F. R.

Naj sodi javnost! Poštini odpravniki so reš najbolj uboge pare sveta! Še do danes jim ni poština uprava izplačala 120% draginskih doklad. O 25 odstotnih dokladah pa sploh ni več nobenega govora. Kaj nameravajo z nami, je zagonečka. Najbrže mislijo, da mi živimo lahko od zraka. Oblekli se bomo pa v kurje perje in namazali s sinolo, da nam ne odpade. — Vprašamo merodajno oblast, koliko časa bo nas še »pitala« z obljubami? **J. T.**

Projekat »Uredbe o organizaciji finančne kontrole« nije nam u tačine poznat, jer je onaj, kolega su lanijske godine pregledali naši delegati, pomenjen. U onom prvom projektu bila je predviđena samo jedna financ. straža za čuvanje granice i dohodarstvenu službu u unutrašnjosti, naime za trošarine, monopole, takse itd. Kad je izbio na površinu pitanje granične trupe, za koju

je po ministarstvu vojnom izradjen projekat, morao se je i onaj prvi preudediti. Po novom projektu potpasti će trošarina monopola, takse itd. pod finansijsku kontrolu (ne stražu). Ova kontrola imati će takorekuć autonomiju, to znači: upravljati će se sama sobom, jer će za rukovodstvo administrativno, ekonomsko i disciplinarno biti nadležni samo vlastiti starešine, dočim će za službu biti nadležne finansijske direkcije i monopolne uprave. Finansijska kontrola dijeliti će se u odjelke, sreske uprave i oblasne inspektorate, a sastojat će od pripravnika, potpreglednika, preglednika II. i I. klase (podčinovnici), komesara II. i I. klase, inspektora II. i I. klase (činovnici). Predviđeni su tečajevi za strukovnu naobrazbu i ispit. Uredba sadrži moderne ustanove za kvalifikaciju i disciplinarni postupak, skrb za oboljele, skraćanje rada, razne doplatke, progresivno unapređenje u viši plaćevni razred. Uopće znači ova uredba snažan korak napred. Sve uredbe mora da odobri Ministar, savet i potpiše kralj. Uz naredbu ide paralelno više pravilnika (prije provedbene naredbe), u kojima je detaljno obradjena organizacija, zadaća, služba, namještanje, odjevanje, nastanba itd., fin. kontrole. Ove pravilnike izdaje i potpisuje ministar finansija. Kod mnogih novosti jedna je i ta, da ne samo podređeni predstavljene, već i predstavljeni podređene moraju nasloviti sa »gospodine«. To je međutim i umesno, jer državu ništa ne stoji, a na sam međusobni saobraćaj činovnika i podčinovnika dobro djeluje. — A.

Reaktiviranje kod finans. straže. Za vreme rata bili su mnogi naši drugovi stavljeni »ureda radi« u stanje »pokoja«. Da li je to stanje bilo pokojno, to oni najbolje znadu. U istinu je to bilo stanje nepokoja, jer je to bila i svrha oblasti, da ih se reši. Prevrat u državi bio je prevrat i kod naših drugova stradalnika. Većina javila se natrag u službu, bili su naravno primljeni, dobili su pravedan čin i sad su medju nama. Naša organizacija je tu akciju podupirala i primila je drugove objeručke u svoje krilo. Tempora mutantur, et nos in illis. (Vremena se mijenjaju . . .) Nakon prevrata bilo je opet slučajeva umirovljenja, akoprem u mnogo manjoj mjeri. Stradanje je isto. Zamislite si ovakovog »umirovljenika« činovnika sa 150 K mjesečne mirovine i nešto skup. dodatka. »To je mnogo za umreti, a premalo za živjeti.« Svako umirovljenje »ureda radi« je grubo nasilje bez moralne podloge. Sporedno je, kako ga dotični starješina opravdava. Krivice treba, da se rešavaju drugim sredstvom. Iz tih razloga suzdržava se naša organizacija od svake akcije, da se reaktiviranje činovnika i podčinovnika kod financ. straže spreči. Mi se nadamo, da je bujnost nekih »stratega« iz prijašnjih godina isklapila i da će se oni sad prilagoditi prilikama, jer su i sami iskusili, makar i kroz kratko vrijeme, kako je kad ruže ne cveto. — Argo.

Gospodo drugovi od finans. straže! U našoj državi izlazi more raznih listova, ali samo jedan je naš. To je »Naš Glas«. U njemu suradjuju naši istomišljenici sa visokom školskom naobrazbom, sa velikim iskustvom. U »Našem Glasu« pišemo mi naše nevolje i naše želje. Razgovaramo se o onom, što zanima i što se odnosi na sve državne činovnike i službenike. »Naš Glas« je organ svih organizacija državnih namještenika, zato je potrebno, da ga svaki državni namještenik pretplati i dobrovoljnim prilozima pogodne. Pogledajte jednog svjesnog organizovanog radnika, na ulici, kod objeda, u domu, svagdje i kod svake zgrade nosi u džepu i čita svoj — list. »Naš Glas« će biti još savršeniji, bude li njegova materijalna strana osigurana, jer to nije ničije lukrativno poduzeće. Stoga ponovno pozivamo gosp. upravitelje razdjela i kontr. kotara, da ulože truda, da se list proširi. Više put je dostatna mala opomena drugova i već je postignuta svrha. — Odbor Sav. D. P. S.

Dodjeljivanja kod finans. straže. Česti premještanji i dodjeljivanja or-

gana finans. straže na službovanje na 2-3 mjeseca izvan njihovog boravišta uzele su neke delegacije ministr. financija iz oporuke bivše Austrije. Za vrijeme Austrije mogao si u svakom željezničkom vozu, na kud on kretao, naći dva tri »financa« da sele. To je bilo već poslovično. Svaka selitba nosila je stereotipnu bilježbu »u interesu službe«, a de facto je to bila osveta jednog ili drugog starješine, i namjera, da isprazni mjesto svome ljubimcu. Praktične vrednosti ta česta premještanja i dodjeljivanja ne imadu. Baš u interesu službe i u interesu državne kase mogla bi se mimoći. Koliko se nanese štete pojedinom podčinovniku — činovnici niti su često premješteni, a dodjeljivani nijesu uopće — to se neda opisati. Naročito je grozno biti dodjeljen na nekoliko mjeseci. Ako si oženjen, neznaš, što bi učinio. Raskučiti, uzeti obitelj sobom znači pogoreti. Ostaviti obitelj na mjestu, te na dvije strane živjeti je teško i skoro nemoguće u pomanjkanju sredstava. Za neoženjene je nešto lakše, ali i to se ne može tražiti, da zbog toga, što je netko neoženjen, mora da snosi sve nedaće svoga zvanja. Kod svakog dodjeljivanja, bilo to u koju god svrhu, nastaje se o b a n a r o d a u jednoj pokrajini od zapada na istok ili obratno, nastaju molbe i pritužbe, — pritužbe često vrlo opravdane. — država imade dosta velike i suviše izdatke. Dok se sve namjesti, prodje u pravilu već prava svrha dodjeljenja, a poznato je, sa kakovom »voljom« dodjeljeni radi, dok je njegova pritužba ili molba još neriješena i on je morao da seli. Na papiru se ova stvar ne čini tako zla, ali pitajte samo onoga, koji je bio više puta dodjeljivan, što će vam reći! Pravilo za dodjeljivanje znači prostu volju starješine, koja nije uvijek objektivna, zato je potrebno, da ovo pitanje uredi ministarstvo finansija. Ako već nije moguće posve izbjeći dodjeljivanje, što je ali nevjerovatno — neka se uredi na taj način, da budu dodjeljeni ljudi samo iz neposredne blizine i da kod toga nitko ne strada. Osim toga po jednom pravednom ključu.

To nije birokratski. Kad je ministar finansija g. Kosta Stojanović primio naše izaslanstvo, bilo je mnogo govora i o našem životu u društvima i u savezu. S naše strane se je naglašavala lijepa zadaća i svrha naših društava, referisano je o našem društvenom imetku, bibliotekama itd., a g. ministar je sa zanimanjem sve to saslušao i napokon izjavio: »Vaša društva neka ostanu i nadalje. Vi ćete u društvima imati prilika, podupirati vlast kod unapređivanja Vašeg staleža na dobrobit naše otadžbine.«

Protiv solidarnosti. U referatu o skupštini saveza društava financ. straže čitam i ovaj stav: »V Vojvodini nasprotuje organizaciji sadanji nadzornik gosp. Čuk...«

Što to znači? Želio biti, da me drugovi iz Vojvodine pobilje putem »Našeg Glasa« informiraju, tko je taj čovjek, na koji način on sprečava legalnu i lojalnu organizaciju financ. straže i zašto se je on toliko boji? — Demokratska država u pravilu počiva na organizacijama interesnih sfera. Naša se država u tome znaku i razvija. Državna vlast rešpektira nastojanje u tome pravcu, a gosp. Čuk baca našoj organizaciji klipove pod noge. — To je interesantno! — Vara se vsaki silnik, koji misli, da će vodstvo našeg saveza zaplivat vodama, koje će biti na uštrb države, i da će moći skutočnoš brati lovorike, ako budu smetali našim organizacijama. To je bilo i prošlo. Ovo poručujem u Novi Sad, a nešto i u Zagreb. — Argo.

Nesavremene dohodarstvene kaznene odredbe. Vrlo dobro nam je svima poznato, koje dimenzije je zauzelo kriomčarstvo raznih monopolnih predmeta kao i kršenje zakona o nezavršnim porezima u opšte, a s druge strane opet kako su naše dohodarstvene kaznene odredbe vrlo blage odnosno nesavremene. Finansijska vlast u državi bi bila u prvom redu pozvana, da tu anomaliju zabaci, te dohodarstvene kaznene odredbe sa svježim, savremenim i ostrim kaznenim mjerama izmjeni. — U prvom redu dolazi u obzir progon kriomčarstva duhana, a u drugom progon nedozvoljenog i brezporeznog proizvodjanja rakije u novooslobođenim krajevima, u kojima postoje zakoni o oporezovanju proizvodnje rakije. Ovo se je pitanje kod glavne skupštine saveza društava finansijske straže kraljevstva SHS u Brodu n. S. dne 26. juna g. 1920 iscrpivo raspravilo te je ministarstvu financija stavljen jedan konkretan predlog, e da bi se ovoj manjkavosti na put stalo. GJ. K. nadpoverenik.

Pasivno pravo glasa. Zagrebački listovi od prošle sedmice donose vijesti, da kod pojedinih parlamentarnih krugova postoji mišljenje, da treba dati učiteljima pasivno pravo biranja, ili u protivnom slučaju, neka se to pravo oduzme svim državnim činovnicima. Pojedinci opet misle, da se državnim činovnicima, koji nemaju pravo pasivnog biranja, treba u naknadu za to uračunati godine provedene na poslaničkoj dužnosti, kao godine redovne činovničke službe. Ova natezanja izmedju pojedinih političkih stranaka u parlamentu i izvan njega —, koja su dapače dovela i do posljednje vladine krize, mislim, da bi bila suvišna, kad se s državnim činovnicima ne bi sa strane političkih stranaka postupalo kao i nekim izuzecima, poluljudima ili poludržavljanima, već kad bi ih se svrstalo u red drugih građana i državljana, te im se priznala i dala sva prava, koje imadu svi ostali državljanin. Kad bi koji javni zvaničnik bio izabran narodnim poslanikom, imao bi mu se podijeliti dopust. Utrnućem njegovog mandata nastupio bi svoje zvanje, kao što to čini i svaki drugi državljanin. Na ovaj bi se način omogućilo javnim zvaničnicima svih kategorija, poglavito onih, koje dohaze s narodom u doticaj i poznavaju njegove potrebe, da udju u narodno predstavništvo, kao građani — koji većim dijelom ne bi pripadali niti jednoj političkoj stranci — pa bi tamo bez običajnih strastnih političkih trzavica zastupali samo interese svojih sugrađana i birača savjesno onako kao što vrše sada svoji zvanične dužnosti. Na ovaj bi način ušlo u narodno predstavništvo mnogo inteligenata, koji bi svojom stručnom spremom i poznavanjem zakona i propisa, te narodnih potreba mogli koristiti državi i narodu. M.

Dodaci na skupoću. Prema odredbi ministarstva financija produženo jeste 25% povišenje privremenog dodatka radi skupoće i nabavka državnim službenicima, penzionerima, penzionerkama i siročadi do konca mjeseca kolovoza 1920, a što je s konačnim uredjenjem činovničkih plata, koje nam se obećavalo provesti već danom 1. jula g. Čini se, da nas država konstantnim produživanjem tog u stvari 8% povišenja naših dohodaka podržavati još dugo vremena u nadi na bolja vremena. Hoćemo li ih ikada dočekati, kad neprekidno traju glasovite jugoslavenske ministarske krize?

Dodatak za noćnu službu kod pošte. Zagrebački dnevnik od 19. ov. mj. donajaju ovu brzojavnu noticu: Ministarstvo pošta i brzojava odlučilo je, da svim pošt. i brzojav. službenicima izdaje za prekovremenu noćnu službu dodatak. Primjećujemo, da su poštanski i brzojavni namještenici imali i do sada neke pristojbine za te noćne službe — ali te su bile »ruglo naših dana«, jer su iznašale za cijelu noć 1 K 50 fil. do 3 krune. Držimo, da im ministarstvo nije povisilo valjda te pristojbe prema običajnim povišicama samo za 51 i pol filira za noć — već da im je te

pristojbe uredilo tako, kako to sadanja skupa i teška vremena zahtijevaju.

Kredit ministarstva ishrane činovnicima. Zagrebačkom »Jutarnjem listu« od 19. o. mj. brzojavljaju: Beograd, 18. VII. Ministarstvo ishrane i obnove zemlje otvorilo je kredit za kupovanje robe, koje je ministarstvo nabavilo. Ukazni i neukazni činovnici s plaćom do 5000 dinara dobit će kredit do 1500 dinara, a s plaćom preko 5000 dinara kredit do 2000 dinara. Ako ta brzojavka odgovara istini, pitamo ministarstvo ishrane, da li taj kredit otvoren i činovnicima te namještenicima »van Srbije i Crnegore?«

Središnjica za opskrbu javnih namještenika u Zagrebu u zagrebačkim »Narodnim Novinama« od 21. jula o. g. upućuje stanare (dakle ne samo javne namještenike, nego i ostale najamnike — op. ur.), neka prije nego plate propisanu im dimnjačarsku pristojbu, traže uvid u dimnjačarski račun, pa da za slučaj, ako bi pristojbe previsoko odmjere bile, zamole kućevlasnika, da dimnja-

čarski račun prije realiziranja po gradskom poglavarstvu odrediti dade. Čudna stvar! Bilo bi zanimivo znati, koju to kompetenciju imade novo uskrišena središnjica za opskrbu javnih namještenika. Ili zar se u opskrbu javnih namještenika uključuje i čišćenje dimnjaka? Za nas bilo bi daleko probitačnije, kad bi se središnjica, koja je osnovana u svrhu opskrbe javnih namještenika, brinula oko toga, da nas dakako uz pripomoć vlade opskrbi što jeftinijim životnim namirnicama, odijelom i obućom, a ostalo — navlastito uredjenje dimnjačarskih pristojba — neka prepusti nadležnim vlastima, u kompetenciju kojih to pitanje spada.

Nesavremeno shvaćanje. U zagrebačkom »Jutarnjem listu« od 24. srpnja t. g. čitamo anoncu, gdje 38 godišnji državni činovnik VI. činovnog razreda traži gospodjicu ili udovicu, koja bi bila voljna za njega se udati. Ista nesmi je biti iznad 30 godina. Nama je običnim smrtnicima ovaj dio anonce razumljiv, ali uočujući drugi dio

te anonce, gdje taj činovnik traži od izabranice još i miraz, moramo se nasmijati naivnosti njegovoj. Ta šta on misli, da živimo u doba predratno, kada su pred velemožima i presvjetlima mali ljudi stiskali kapu pod pazusima? Zar misli, da smo u vremenu, kada se pred tim velikim ljudima sagibale šije i klecala koljena? Zar se ne mogu zbilja uživiti u sadanje vrijeme mesarskoga i postolarskoga bogatstva, koje ne poznaju presvjetlu i velemožnu gospodu, već se vozi u sjajnim automobilima uz družice, koje danas radje sjedaju uz masne milijone tih obrtnika i izvoničara, nego li uz bezkućnika činovnika u VI. čin. razr.

»Nose«. U Zagrebu je ovih dana izašao 8. broj humoristično-kritičkog časopisa »Nose«, što ga uredjuje g. Zyr pl. Vukelić. List obasiže 50 stranica. Izlazi bez određenog termina — »kad se«, kako mu urednik veli, »sabere dosta gradiva«. Satrom šiba pojedine dogodovštine našeg javnog života. Cijena je broju 2 dinara (8 kruna), a dobiva se u tiskari Merkur, Zagreb, Ilica 35.

„Samopomoć“ v Ljubljani kupuje vsakovrstna živila in druge potrebščine v vsaki množini. Tovariši se prosijo, da proizvedujejo po takem blagu in posredujejo v prilog zavoda, ki deluje v korist vsem javnim nameščencem. O zalogah, oziroma ponudbah naj se poroča naravnost „Samopomoči“ v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, ki poravnava radevolje vse stroške.

Drogerija „ADRIJA“
Fotomanufaktura
22-3 Parfumerija
B. Čvančara
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Priporoča se tvrdka 4-6
Jos. Peteline
trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.
Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

A. Mihelič, Ljubljana
Šelenburgova ulica 1.
15-3
Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih
K V A R T
k a k o r
tarok,
marijaš, whist, primorka.

Drogerija // **I. C. Kotar,** // Fotomanufaktura
Ljubljana,
// Wolfova ul. 3. //
3-6

Važno za uradnike!!

VZAJEMNO PODPORNNO DRUSTVO V LJUBLJANI R. Z. Z. O. J.
Kongresni trg št. 19.

dovoljuje ranžijska posojila; na te opozarjamo zlasti one uradnike, ki imajo dolgove v Nemški-Avstriji. Ti si s takojšnjo poravnavo dolgov lahko veliko pridobea valuti. Vso tozadevno transakcijo izvede zadruga sama in sicer brezplačno in le proti povrnitvi naraslih stroškov. — Prospekti na razpolago!

Svetlo



Baterije zarnice vseh tipov
elektroteln. predmeti
Gen rep za kraljestvo SHS
Janko Pogacar, Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

Westinghouse
Watt
Hremenezky
Metax
Eksport & Import

Modni salon
Stuchly - Maške
LJUBLJANA,

Židovska ul. 3, Dvorski trg 1.
Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.
Popravila točno in cenovno. Žalni klobuki vedno v zalogi.

STAMPILJE
Anton Černe
GRAVEUR
in
trgovatelj kartuk. stampin
Ljubljana, Dvorski trg št. 1